

spelde- prikjes van hugo claus

Dichter, romancier, essayist, toneel-, libretto- en scenarioschrijver. Hugo Claus is ongetwijfeld de belangrijkste literaire steunpilaar van onze letterkunde van na de oorlog. Zowel in binnen- als buitenland wordt het oeuvre van Claus zeer hoog aangeslagen. Claus houdt ervan de massa af en toe te doen schrikken door een of ander „schandaaltje”. Enkele maanden geleden stond hij ons dit schriftelijk interview toe. Met onverholen sarcasme beantwoordde Hugo Claus onze vragen.

U hebt alle literaire genres beoefend. Welk genre is u het liefst en waarom ?

Op maandag is gewoonlijk de lyrische poëzie mij het liefst; de woensdag om 18 uur heb ik vaak de neiging om een libretto te schrijven voor een kameropera, en op zondagavond denk ik het liefst aan vrouwen en aan een trilogie over een Limburgse mijnwerkersfamilie.

Staan wij volgens u met onze hedendaagse Vlaamse literatuur „ergens ?”. Is ons beperkt taalgebied een voldoende reden om ver achter te staan in vergelijking met het buitenland ?

En bloc staat de Vlaamse literatuur „ergens” tussen de 21e en de 26e plaats in het landen-klassement. Het beperkte taalgebied is een uitstekend excuus.

U bent niet meer wat men in vakkringen „een jong auteur” noemt. Ziet u tussen de jongeren een auteur (of verschillende) die als uw opvolger(s) zouden kunnen betiteld worden ? Bij de jongeren bewonder ik voornamelijk C.C. Krijgelmans. Ik zou hem evenwel nooit mijn opvolger durven noemen, want hij is zoveel strenger en intelligenter dan ik.

Stuwt U uw werk welbewust in een bepaalde richting ? Evoluert u in uw werk (bewust of niet) ?

Uiteraard evolueer ik. Maar de richting is niet vooraf te bepalen. Vier jaar geleden heb ik bijv. een roman geschreven, „Schaamte“, maar bij het lezen van de persklare kopij heb ik het boek weggeborgen. Sindsdien heb ik geen proza meer geschreven maar wel enkele toneelstukken die meer sociaalgericht waren, zoals „Een andere Uilenspiegel“ dat zich afspeelt in de federale staat Vlaanderen in 1980, een stuk over Leopold II en een moderne bewerking van „Henry V“. Maar deze periode werd vóór drie weken afgesloten en nu werk ik in „een andere richting“.

Wie is uw gellefkoosde auteur ?
Vanmorgen was dit Asklepiades, vanmiddag Kurt Vonnegut jr.

Wat denkt u van de Popmuziek ?
Mijn favorieten : „The Hollies“ (Rain on the window), „Jefferson Airplane“ (She has funny Cars), „The Doors“ (The end and Back Dorman) — voor Benelux : Wally Tax. Vervelend vind ik : Roger Whittaker, The Monkees, en beslist Miel Cools.

Als wij ons niet vergissen, wenst u een grotere steun van staatswege aan kunstenaars. Vreest u echter niet dat dit tot een officiële kunst zou leiden en de vrijheid van de kunstenaar beknotten ?

Men beknut de vrijheid van de kunstenaar het meest door hem mentaal en fysiek uit te hongeren. D.i. door zijn beroep als niet volwaardig te erkennen en door een geestelijk vacuum in een land te handhaven.

U schreef al verschillende toneelwerken. U hebt blijkbaar een zekere liefde voor dit medium. We zien in Vlaanderen „het toneel“ ter plaatse trappelen : weinig belangstelling, halfllege zalen. Hoe komt dit ? Hoe kan dit verholpen worden ?

Een te lang verhaal. In het kort dit : er heerst een sfeer van zelfgenoegzame geborneerdheid. Er is gebrek aan energie, durf, inzet en verbeelding. Men trappelt inderdaad ter plaatse omdat dit de minste moeite kost. Het enige dat bij onze toneelleiders vermoeid geraakt is het linker oog, dat onophoudend naar de middenstand kijkt.

Hebt u het gevoel dat we ons momenteel aan het bevrijden zijn van allerlei taboes of ziet u een opkomst van „een conformisme van non-conformismen“?

Deze taboes worden slechts ogenschijnlijk opgeruimd. Men ziet wel af en toe een minijurk in Vlaanderen, maar de meeste meisjes zijn maagd als zij trouwen.

En waar zijn dan onze provo's, studenten, jonge schilders en schrijvers ? In het gezapig, lauw bad Vlaanderen drijven hier en daar wat plastic kikkers.

Wat denkt u van de zgn. „psychedelic art“ ?

Soms lijkt het alsof het enige plezier dat de door godsdienst, B.R.T. en dagelijkse sleur gerobotiseerde Vlamingen nog mogen verwachten, ligt in de vluchtige sensatie van psychedelisch art. Als de kleuren-t.v. er komt zou van den Boeynants er verstandig aan doen zijn kantoorboekhouders-image te vervangen door lieflijk gekleurde, hypnotisch bewegende spiralen.

Meent u dat het gebruik van bepaalde stimulerende middelen (narcotica, LSD, marihuana) nieuwe wegen kan openen voor de kunst of kan het afgeschreven worden als een modeverschijnsel ?

Het kan nieuwe wegen openen zonder meer. Ook voor de kunst. En wat het dagelijks gebruik betreft is marihuana in ieder geval te verkiezen boven alcohol.

Waar houdt u het meest van in het leven ?

Vrij eenvoudige dingen. Een vrouw, een kind, artisjokken, Cimarosa, katten, mezelf, Li Ch'ing Chao, etc.

Schrijft u volgens een bepaald werkschema (sommige schrijvers verplichten er zich toe een aantal lijnen per dag te schrijven) of laat u uw inspiratie zijn gangen gaan ?

Ik heb een intens ontzag voor iemand als Johan Daisne die elke dag zijn vast aantal regels schrijft. Ik wou dat ik het kon. Het wijst op ernst en orde, dingen die ik helaas in mijn 38ste levensjaar nog steeds niet bezit, en zonder dewelke men geen meesterwerk kan schrijven.

7
DULLENFUSJ 3-7

Hebt u het gevoel dat we ons momenteel aan het bevrijden zijn van allerlei taboes of ziet u een opkomst van „een conformisme van non-conformismen“?

Deze taboes worden slechts ogenschijnlijk opgeruimd. Men ziet wel af en toe een minijurk in Vlaanderen, maar de meeste meisjes zijn maagd als zij trouwen.

En waar zijn dan onze provo's, studenten, jonge schilders en schrijvers? In het gezapig, lauw bad Vlaanderen drijven hier en daar wat plastickickers.

Wat denkt u van de zgn. „psychedelic art“?

Soms lijkt het alsof het enige plezier dat de door godsdienst, B.R.T. en dagelijkse sleur gerobotiseerde Vlamingen nog mogen verwachten, ligt in de vluchtige sensatie van psychedelic art. Als de kleuren-t.v. er komt zou van den Boeynants er verstandig aan doen zijn kantoorboekhouders-image te vervangen door lieflijk gekleurde, hypnotisch bewegende spiralen.

Meent u dat het gebruik van bepaalde stimulerende middelen (narcotica, LSD, marihuana) nieuwe wegen kan openen voor de kunst of kan het afgeschreven worden als een modeverschijnsel?

Het kan nieuwe wegen openen zonder meer. Ook voor de kunst. En wat het dagelijks gebruik betreft is marihuana in ieder geval te verkiezen boven alcohol.

Waar houdt u het meest van in het leven?

Vrij eenvoudige dingen. Een vrouw, een kind, artisjokken, Cimarosa, katten, mezelf, Li Ch'ing Chao, etc.

Schrijft u volgens een bepaald werkschema (sommige schrijvers verplichten er zich toe een aantal lijnen per dag te schrijven) of laat u uw inspiratie zijn gangen gaan?

Ik heb een intens ontzag voor iemand als Johan Daisne die elke dag zijn vast aantal regels schrijft. Ik wou dat ik het kon. Het wijst op ernst en orde, dingen die ik helaas in mijn 38ste levensjaar nog steeds niet bezit, en zonder dewelke men geen meesterwerk kan schrijven.